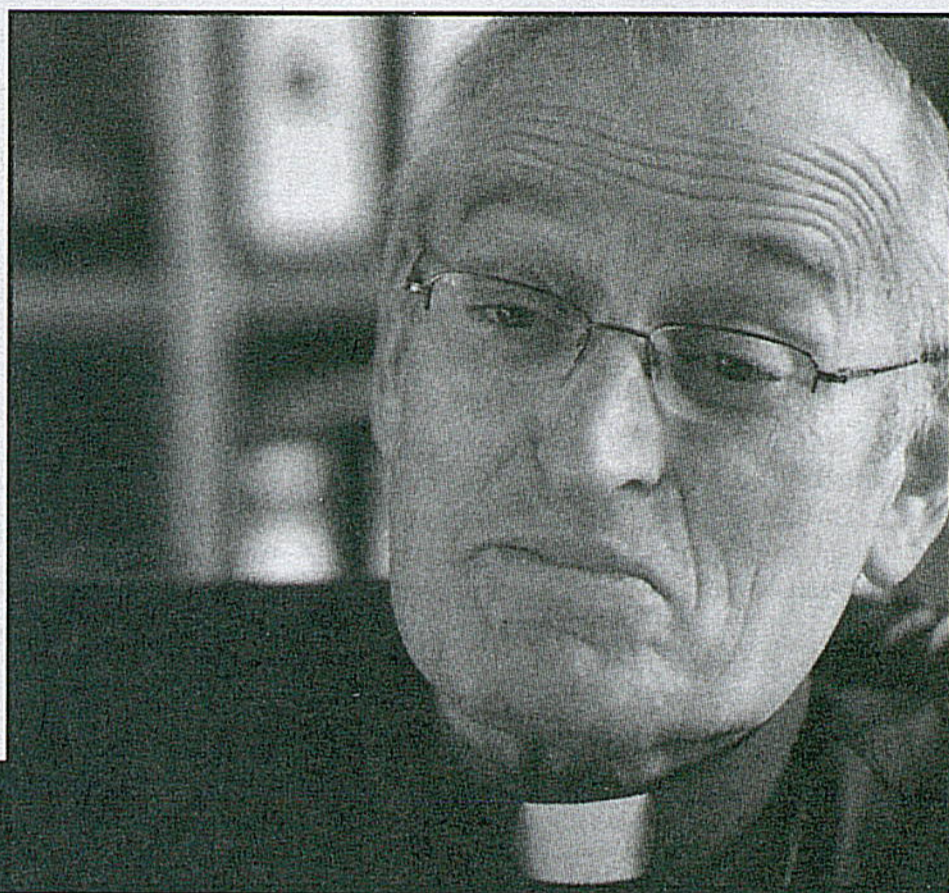

Presència de l'Església en la societat andorrana

Mossèn Ramon Sàrries i Ribalta

I. Antecedents històrics

La religió catòlica és present a Andorra des de temps ben endarrerits, molt abans que Andorra existís com a país. La recerca dels seus orígens es perd en la nebulosa del temps, des de sempre vinculada al bisbat d'Urgell, per la seva proximitat geogràfica i social. El primer bisbe d'Urgell del qual es conserva memòria històrica és Sant Just, que ocuparia la seu urgellenca del 517 al 542. Deuria ser també bisbe d'Andorra. Les possessions dels bisbes d'Urgell a Andorra són a la base del que després donarà lloc a la signatura dels Pareatges i al reconeixement d'Andorra com a país independent.

De fet, de la mà de l'Església, Andorra va néixer i va prendre configuració. Alguns fets ens en donen coneixement:

- La primera vegada que surten mencionats el noms de les parròquies d'Andorra és en l'Acta de consagració de la catedral d'Urgell, al segle IX.

- El mateix nom de *parròquia*, que encara avui identifica la realitat municipal, és un terme manllevat a la religió catòlica, que l'utilitzava i encara l'utilitza per identificar el territori de cadascuna de les unitat pastorals.

- Tot i que es troben alguns monuments artístics d'utilització civil, la majoria dels monuments que es conserven en l'actualitat són temples o objectes amb finalitats religioses: retaules, imatges, creus processionals... D'aquesta manera, el patrimoni cultural d'Andorra està profundament vinculat a la presència de la religió catòlica.

- El fet culminant d'aquesta influència és precisament l'existència d'Andorra com a país independent. L'esdeveniment fundacional és precisament un acte públic del qual és protagonista el bisbe d'Urgell: la signatura dels Pareatges el 1278.

Des d'aleshores, la història d'Andorra està estretament vinculada a l'Església,

que, en un ambient de cristiandat, amb el seu mestratge humà i espiritual, ha acompanyat els habitants de les Valls al llarg dels segles.

Però els darrers cinquanta anys la nostra societat ha canviat profundament: la forta immigració des de països d'arreu del món, l'evolució de l'economia, la transformació de la societat han comportat un fort desvetllament del país.

II. La influència del concili Vaticà II

Aquest desvetllament de la societat andorrana coincidí amb l'*aggiornamento* de l'Església que impulsaren els papes Joan XXIII i Pau VI amb el concili Vaticà II. La seva influència a Andorra fou notable. En volem deixar constància.

Es vivien temps d'eufòria i s'obrien noves perspectives. Certament que acabava una època i en començava una de nova. Entre nosaltres, el nomenament de monsenyor Joan Martí i Alanis fou el tret de sortida d'una renovació que tothom veia imminent i necessària.

El primer pas fou el nomenament de nous rectors, coincidint amb les jubilacions o trasllats dels qui hi havia fins aleshores: Escaldes, Andorra, Sant Julià i Encamp veieren nous responsables de les comunitats parroquials. A Escaldes, a més, es nomenà vicari coadjutor i a Andorra, que ja en tenien, un segon vicari. Més tard seguiria el nomenament de rector de la Massana, parròquia que fins aleshores servia el rector d'Ordino.

Nous plantejaments de la pastoral, derivats del concili Vaticà II, veien la llum en les nostres parròquies.

En primer lloc, s'assajaven plantejaments i accions de pastoral de conjunt.

La litúrgia es féu celebrativa i participativa per part dels fidels.

La catequesi volia ser, no tant l'aprenentatge de conceptes, sinó ajudar l'infant a entrar en la vivència de la fe.

La parròquia es feia més comunitària i es convidava els fidels a esdevenir-ne protagonistes, cadascú en la mesura de les seves capacitats i habilitats.

Augmentava la comunicació a través del fulls parroquials i arxiprestals...

Les reunions mensuals dels sacerdots de les Valls foren i encara són molt positives. Es comparteix la pregària, l'estudi, i es planifiquen, s'organitzen i revisen les diverses activitats a escala arxiprestal. Algunes d'aquestes activitats encara persisteixen: les conferències quaresmals o els cursets prematrimonials, per exemple.

En la creació d'Escaldes-Engordany com a parròquia tingué un notable protagonisme l'Església. Mossèn Blai Fortuny, aleshores vicari d'Escaldes, pot parlar de les qui-sap-les hores de reunions, converses i planificacions que foren necessàries i no sempre fàcils. Escaldes, com a nova parròquia, enriquí el col·lectiu de l'Església de les Valls.

Aquesta activitat pastoral feia necessaris nous espais, que no es tenien: la catequesi, trobades de pares, lloc per reunir els consells... Calgué remodelar les

dependències parroquials per adequar-les a les noves necessitats. Fou en aquest ambient que el rector d'Andorra la Vella i arxipreste, aleshores mossèn Pau Vidal, ajudat d'altres bons consellers, reprengueren unes converses, iniciades per mossèn Lluís Pujol, amb els esposos Josep Babot i Maria Pla d'Escaldes sobre la cessió d'un terreny. La idea inicial era per bastir-hi un lloc de culte. Aviat, però, es parlà d'una casa amb dependències parroquials i habitatges per a sacerdots. L'edifici fou inaugurat a les acaballes de l'any 1980. Altres parròquies milloraren les seves instal·lacions parroquials: Escaldes, Sant Julià, Canillo, la Massana...

Pel que fa als infants, mossèn Ramon Rossell, amb un petit grup de voluntaris, va iniciar uns torns de colònies populars, a l'estiu, al casal Sant Cerni, a la rectoria de Canillo. Però en ocasió de l'Any internacional del nen, mossèn Ramon una nit tingué un somni engrescador. Somnià un casal on els infants poguessin fer les seves colònies a l'estiu; on els joves visquessin uns dies de convivència; on els pares es trobessin un cap de setmana... El somni aquesta vegada es féu realitat. AINA naixia amb esperit obert als valors humans i cristians i manté viva la voluntat de servei.

Els pares salesians, des del col·legi Sant Ermengol, impulsaren diverses activitats amb els adolescents i joves. Recordem el Centre Juvenil, Hora 3 i les colònies de Castellnou.

L'acció caritativa i social fa creïble el missatge d'amor de l'Església. A totes les parròquies existia Càritas. Però arribà el moment de coordinar la tasca que es feia i de crear i impulsar nous projectes. Nasqué Càritas Interparroquial. Atès que la consciència de país creixia i es feien necessàries les relacions exteriors, semblà adient instituir Càritas Nacional d'Andorra. En la XII Assemblea General, celebrada a Roma del 26 de maig al 3 de juny de 1983, Càritas d'Andorra fou acceptada com a membre de Caritas Internationalis. Avui és una realitat ben arrelada i reconeguda pels ciutadans. De fet, en tractar-se de temes socials, cal comptar amb Càritas per experiència, dedicació, eficàcia i voluntat de servei.

No pretenem ni podem ser exhaustius en esmentar les accions més notables d'una Església que en aquell moment era viva i dinàmica. Que ningú no se senti molest si no hem esmentat altres accions lloables i de fruits abundosos.¹

III. La nostra societat, avui

Abans apuntàvem les profundes transformacions que ha experimentat Andorra. Possiblement, com a fet emblemàtic podem recordar la signatura de la Constitució, l'any 1993. La nostra Andorra d'avui, a semblança dels països veïns, és una societat plural, globalitzada, secularitzada...

Quin és el paper de l'Església avui en aquesta societat?

Abans de respondre a aquesta pregunta, no podem estalviar-nos la formulació d'una altra pregunta prèvia: Quina posició pren la societat d'avui respecte a l'Església? Els estudis que s'han fet darrerament sobre les societats europees són

perfectament aplicables a Andorra. Basant-nos en aquests estudis, concretament en el de Giampaolo Crepaldi, secretari del consell pontifici de Justícia i Pau² apuntem alguns dels trets definitoris de la nostra societat.

El primer és la *laïcitat*. Avui es tendeix a entendre la laïcitat com l'àmbit de la sola raó, és dir, de la raó que considera la fe religiosa com a irracional i, per tant, no digna d'entrar en el debat públic. La conseqüència és la reducció de la religió a una secta i la tolerància equipara entre si totes les religions.

La laïcitat, com a neutralitat de tots els absoluts, podria acceptar la religió només sota una d'aquestes tres modalitats: com un fet privat, com una secta més en el mercat dels sentiments religiosos o com una mística més o menys genèrica o indefinida. Però sempre negant a la religió una dimensió pública.

Aquesta concepció de la realitat rigorosament racional, per la seva part, esdevé també un absolut: l'absolut de la raó. La tesi de l'exclusiva validesa del coneixement científic es converteix en contestació de la religió absoluta. Així es cau en un contrasentit: la laïcitat que pretén ser neutra de tot absolut es converteix ella mateixa en una opció absoluta, un dogma.

El papa Benet XVI alerta sobre el perill d'una raó positivista en la lliçó pronunciada a l'aula magna de la Universitat de Ratisbona, el dia 12 de setembre de l'any passat: "En el món occidental se sosté àmpliament que només la raó positivista i les formes de filosofia que en deriven són universalment vàlides. Fins i tot les cultures profundament religioses veuen aquesta exclusió del diví de la universalitat de la raó com un atac a les seves més profundes conviccions. Una raó que és sorda al diví i que relega la religió a l'espectre de les subcultures és incapaç d'inserir-se en el diàleg amb les cultures. Per a la filosofia, escoltar les grans experiències i conviccions de les tradicions religioses de la humanitat, de manera particular de la fe cristiana, és font de coneixement. Ignorar-la seria una greu limitació del nostre escoltar i respondre".³

El papa Benet XVI dóna molta importància a la relació entre raó i fe. De fet, diverses vegades ha reflexionat sobre aquest tema i les conseqüències de la seva ruptura en la crisi cultural contemporània. Alguns exemples notables, no els únics, són: el discurs a la Cúria romana en ocasió de Nadal, el dia 22 de desembre de 2005; l'encíclica *Deus caritas est*; el discurs a la Universitat de Ratisbona, ja esmentat; el discurs a Verona el 19 d'octubre de 2006, i el discurs de Nadal, el 22 de desembre de 2006.⁴

El pas següent és la *transició de la raó absoluta a la dictadura del relativisme*. Davant qualsevol veritat que no sigui fruit del càlcul o l'experiment, la laïcitat positivista pren una actitud de dubte sistemàtic. L'única certesa és el dubte. Es dubta de tot excepte del propi dubte. Així es programa el relativisme com a dogma, com l'últim dogma que queda després de la destrucció de la veritat. Però el relativisme té un defecte de principi. Si un relativista diu que tot és relatiu, aquesta mateixa afirmació també és relativa i no té cap valor. Quan un relativista afirma que la veritat, que la justícia, no existeix, aquesta afirmació és relativa.

Del relativisme caldrà distingir el pluralisme de valors. És la teoria ètica que afirma que moltes opcions morals són vàlides, moltes formes de vida són vàlides, però no totes. Ni totes les vàlides tenen igual valor. Des d'on ho diu? Des de la capacitat de raonar, des de la capacitat d'argumentar. Només serà possible l'entesa entre el relativisme i el pluralisme quan tots dos tinguin el desig de pensar que potser l'altre té raó. I això s'aconsegueix amb el diàleg. Diàleg és l'art de buscar la veritat, considerar l'altre i les seves raons.

Els bisbes de Catalunya, en el document recentment publicat *Creure en l'evangeli i anunciar-lo amb ardor*⁵ constaten la situació actual. Reprenem algunes de les seves reflexions. Diuen:

Els fets objectius se'ns imposen a tots: la nostra societat es va situant globalment fora de la vida de l'Església.

Avui es donen factors nous en els quals es barregen elements positius i negatius. Hem sortit d'un ambient sociopolític que condicionava l'expressió de la religiositat. Estem immersos en una cultura immanentista. Les estadístiques indiquen un retrocés en el nombre de la pràctica religiosa i de la fe cristiana.

També és un fenomen nou l'existència d'un nombre significatiu d'infants i joves que no han rebut el sagrament del baptisme.

Cal tenir en compte, a més, els comportaments morals, des d'aquells que afecten la vida personal i familiar fins als que miren més directament cap a les responsabilitats socials.

Tot això els fa concloure que molts germans i germanes han deixat de tenir l'Església com la seva llar espiritual. Estem davant un allunyament cada vegada més radical de la fe i de l'antropologia cristiana.

IV. La nova evangelització

L'Església, però, no renuncia a fer sentir la seva veu i a anunciar el missatge de l'Evangeli. Ha rebut del seu Fundador la missió de viure immersa en el món que l'envolta i d'estimar-lo profundament. Per això, l'Església és solidària amb els homes i les dones i els proposa el bé més gran: l'evangeli de Jesucrist.

Aquest nou anunci de l'Evangeli, el papa Joan Pau II l'anomenà *nova evangelització*. La proposta de la nova evangelització sortia com a conseqüència d'una anàlisi que el Papa feia de l'uropeu d'avui. D'ell deia que és un home secularitzat: "Déu resta fora del seu horitzó de vida... El seu ateisme teòric i pràctic incideix en el seu pensament antropològic. Si l'home no és imatge de Déu i no fa referència a res... quin valor té?... Així posa el desafiament més radical de la història al cristianisme i a l'Església".⁶

Aquesta situació no és absolutament nova ni ha vingut de manera sobtada, ni la crida a la nova evangelització és un fet insòlit. Ja l'any 1953 els capellans francesos Henri Godin i Yvan Daniel publicaren un llibre realment colpidor: *La France, pays de mission?*⁷ Parlaven de tres estadis successius en la història de la fe del

poble francès: el de país de cristiandat (en el sentit de gent cristiana); el de país no practicant tot i tenir una cultura cristiana, i finalment el de país de missió. La seva tesi era que grans sectors de la societat francesa havien arribat a aquest tercer nivell. I conclouïen que cal enviar-hi missioners. Avui diríem evangelitzadors.

El papa Benet XVI ha reprès el tema, especialment en el discurs ja esmentat a la Universitat de Ratisbona, amb una doble finalitat:

- fer recapacitar els representants de la ciència de les universitats d'Europa sobre el valor d'una visió de l'home, del món i de la història, des de la fe, que és a la base de la seva cultura;
- animar els cristians a imitar, sense cap complex d'inferioritat, els evangelitzadors d'altres èpoques.

Ambdues finalitats són importants: la primera perquè recorda l'experiència històrica de la trobada entre el cristianisme i Europa, amb el qual "es van enriquir mútuament tots dos amb valors que han estat l'ànima de la civilització europea".

La segona perquè, lluny de dimitir de les seves responsabilitats, l'Església ha de ser conscient que "no és estranya a l'home europeu i, encara menys, ha de sentir-se inútil o impotent per resoldre la crisi i els problemes d'Europa, sinó que porta en si mateixa el remei a les dificultats i l'esperança del demà".

Sobre aquesta *nova evangelització* escriu monsenyor Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona: "No és un mètode de treball ni un programa nou, sinó un missatge orientat a fer reverdir tots els mètodes i tots els programes pastorals, els més nous i directes i els altres".⁸

El Papa assenyala els camins d'aquesta nova evangelització:

- En primer lloc, l'autoevangelització de l'Església: "El remei i les solucions hem de cercar-los a l'interior de l'Església i del cristianisme, és a dir, en la veritat i en la gràcia de Jesucrist, redemptor de l'home, del cosmos i de la història. La mateixa Església ha d'autoevangelitzar-se per tal de respondre als reptes d'avui".
- Aquesta autoevangelització comprèn la justícia social, amb l'atenció deguda als "nous pobres" i a les "minories ètniques".
- L'evangelització, si bé comença dins el cor de l'home i de l'Església, no hi resta tancada. Té vocació de sortir fora. Es projecta en el treball de transformació de la societat i de la cultura. El fet de creure no és socialment insignificant perquè el lligam amb Crist no es pot considerar secundari o accessori a la vida, sinó la seva veritat definitiva i principi d'acció.
- El Papa remarca molt la importància del testimoniatge. El presenta com "una categoria de l'anunci evangèlic que va lligada al signe".

V. Activitats de l'Església en la societat andorrana

Volem recórrer els diversos camps de la nostra societat on l'Església és present i les activitats pastorals que es porten a terme:

En l'ensenyament

Tres són els centres d'ensenyament de l'Església a Andorra avui. El col·legi Sant Ermengol, fundat pel bisbe Ramon Iglesias Navarri, l'any 1965, a Andorra la Vella, i dirigit per la Congregació Salesiana. S'hi cursen estudis d'infantil, primària, secundària, ESO i batxillerat. Aquest curs ha tingut una matrícula de 812 alumnes. El col·legi Janer, de les religioses de la Sagrada Família, a Santa Coloma. S'establiren a Andorra el 23 d'octubre de 1883. L'any 1970 deixaren l'antic col·legi, al carrer de les Monges, per traslladar-se a Santa Coloma, on són ara. El darrer curs han tingut 826 alumnes d'infantil, primària, secundària, ESO i formació professional.

El col·legi de la Sagrada Família d'Escaldes, fundat l'any 1936, on s'han matriculat 346 alumnes.

En l'acció caritativa i social

Encara que sigui propi i específic de cada parròquia atendre les necessitats humanes, tant personals, com familiars i socials, des del 12 d'abril de 1979 està erigida canònicament, amb personalitat jurídica pròpia, Càritas Nacional Andorrana. Té com a finalitat específica:

- promoure la formació de la consciència del poble de Déu en matèria de caritat dinàmica i justícia social;
- promoure i encaminar la comunicació cristiana dels béns;
- orientar i coordinar l'acció caritativa i social organitzada de la comunitat cristiana d'Andorra.⁹

Això es porta a terme a través de diversos programes:

Atenció primària: un espai d'acollida, d'escolta, d'orientació i d'acompanyament que esdevé el primer pas per ajudar la persona o la família a millorar les seves condicions de vida. L'any 2006 va atendre 236 persones i/o famílies del Principat.

Suport: la seva missió és afavorir i potenciar la millora de la qualitat de vida de les persones i/o famílies que es troben en situació de necessitat o de risc social, mitjançant una resposta global i multidisciplinària. Es varen atendre 32 persones el 2006, de les quals 21 en el marc de l'assessorament psicològic i 11 en l'orientació jurídica.

Mou-te: ofereix atenció integral a les persones sense llar residents a Andorra, per tal d'aconseguir-ne la reinserció social i laboral, a més de detectar i prevenir aquelles que es troben en situació de risc. El darrer any es varen atendre 9 persones, en cinc de les quals s'aconseguí la inserció laboral.

El programa Transeünts: pretén la promoció de les persones, ja sigui mitjançant l'orientació laboral, la derivació a recursos més adients dins el seu entorn o altres. La funció d'aquest programa esdevé en bona part assistencial. Càritas Andorrana va atendre 144 persones transeünts.

Voluntariat: té com a finalitat fomentar les actituds de solidaritat i ajuda mútua

entre els integrants de la nostra societat i, en general, els més desafavorits, tant amb suport personal com familiar. Durant el darrer any, Càritas pogué realitzar 116 serveis de voluntariat social d'acompanyament, dels qual es varen beneficiar 44 persones. Tot gràcies a 17 voluntaris.

Rober: reciclatge i solidaritat: les fites d'aquest programa són la recollida, la classificació i la distribució de roba i estris de segona mà i nous, de particulars i empreses, amb l'objectiu de poder cobrir diferents necessitats de persones en situació de dificultat i alhora contribuir en la gestió responsable del medi ambient mitjançant la neutralització de materials diversos. L'any 2006 particulars i empreses varen donar 21 tones de roba usada i de segona mà. Pel rober de Càritas varen passar 3.160 persones, es varen realitzar 260 donacions de forma gratuïta; 227 foren tèxtils i 24 lots de mobles i estris.

El programa de cooperació internacional: té com a objecte la realització de projectes per al desenvolupament al Tercer Món i col·laborar en el finançament d'altres. En concret foren:

- assistència sanitària al nord-est de Turkana (Kenya);
- canalització d'aigües a l'hospital de Tripanomiasis, a Nagage (Angola);
- la participació als projectes Centre de Joves Don Bosco, a Oyem (Gabon);
- dispensari mèdic a Kakok, a l'illa de Vache (Haití), i
- missió catòlica Sant Joan Bosco a Korhogo (Costa d'Ivori).

Campanya de sensibilització: adreçada a nens i joves amb la finalitat de sensibilitzar-los en els valors de la solidaritat. Es concreta en la recollida d'aliments de primera necessitat per a aquelles persones que, en les festes de Nadal, es troben en situació de precarietat. Hi varen participar escolars de 32 aules del col·legi Sant Ermengol i del Col·legi dels Pirineus, l'ajut dels quals va servir per repartir lots d'aliments a 42 famílies.

Campanya de reis, organitzada conjuntament per RTVA i Càritas Andorrana: té com a objectiu que nens i nenes de famílies menys afavorides puguin gaudir de joguines noves en la festivitat de Reis. Es varen recollir 850 joguines, aportades majoritàriament per particulars. Es pogueren repartir joguines a 200 nens i nenes del país. Vàrem comptar amb 21 voluntaris, la majoria joves escolars, que col·laboraven en les tasques de classificació i a embolicar i repartir els lots.

Altres accions en àmbits diferents: col·laboració en el finançament del Centre Català de Solidaritat (Cecas), suport a la tasca social al centre penitenciari de la Comella, programa SOS i plataforma d'ONG d'Andorra.¹⁰

Mans Unides: campanya contra la fam al món

Mans Unides és el nom de l'organització de l'Església que treballa per fer prendre consciència del problema de la fam al món. I al mateix temps promou diverses activitats, principalment durant el mes de febrer de cada any, a fi de recaptar fons per finançar projectes de desenvolupament social en països del Tercer Món.

Ja són 25 les campanyes que s'han dut a terme. La darrera, aquest mateix any 2007, amb un pressupost cobert de 115.320 euros.

Per l'educació en el temps lliure dels infants i joves

Es disposa de la casa de colònies AINA, inaugurada l'any 1981. Està ubicada en plena natura, a la parròquia de Canillo. Disposa de prop de 200 places. A l'estiu s'hi organitzen tres torns de colònies per als nois i noies del país i campaments per a joves. La resta de l'any està oberta a múltiples activitats de formació i esplai.

Dos petits centres més són el casal Sant Cerni, annex a la casa rectoral de Canillo, i la borda de Meritxell, situada prop del santuari, per a grups més reduïts que busquin uns dies de pau i de silenci.

Al servei dels matrimonis

Per als joves que volen celebrar el seu amor com a sacrament de l'Església, s'organitza el curset prematrimonial; tres vespres, durant els quals tenen unes converses amb una parella, un metge i un sacerdot. Se n'organitzen sis durant l'any. El nombre d'assistents varia segons els anys, sempre per damunt de les 70 parelles.

Pastoral de la salut

L'Església és diàriament present a l'hospital Nostra Senyora de Meritxell, en la persona del capellà del centre. Aquesta presència no exclou que cada sacerdot pugui anar-hi per visitar els seus feligresos i amics.

Cada diumenge i festiu s'hi celebra la santa missa, a les 12 del migdia.

Al centre penitenciari

Es fa una atenció espiritual als reclusos que ho demanen per mitjà del capellà del centre penitenciari. La seva labor es concreta en les converses particulars i les celebracions que s'organitzen periòdicament, a l'entorn de diades assenyalades.

En atenció a la gent gran

Des de fa quinze anys és present a diverses parròquies el moviment Vida Creixent. Agrupa persones ja jubilades que es reuneixen mensualment per convidaure, reflexionar sobre un tema, pregar i ocasionalment berenar. Participen també a les trobades que es fan en l'àmbit diocesà i regional.

Aportació al món de la cultura: seminari de la Càtedra de pensament cristià

El bisbat d'Urgell va instituir l'any 2004 la Càtedra de pensament cristià, sota la direcció del Dr. Francesc Torralba. Cada any, entre d'altres activitats, la càtedra organitza un seminari. Durant un dia tenen lloc tres conferències amb diàleg-debat sobre temes d'actualitat. Els temes han estat:

2004: *Repensar la dignitat humana*.
2005: *Educar en un món vulnerable*.
2006: *Claus ètiques per al segle XXI*.
2007: *Memòria del segle XX. Idees per al futur*.

El seminari té lloc al Centre de Congressos Lauredià, a Sant Julià de Lòria, ciutat universitària. I els textos de les conferències són publicats en català i castellà per Pagés Editors, en la col·lecció d'assaig Argent Viu.

Presència en els mitjans de comunicació

L'Església ha volgut fer una presència discreta i prudent en els mitjans de comunicació.

Com a publicació pròpia s'edita un full mensual, *Església de les Valls*. Per altra part, un diari d'àmbit nacional cedeix una pàgina setmanal. I en els altres es fan col·laboracions ocasionals.

Sempre estem oberts a periodistes de tots els mitjans que ens demanen la nostra opinió en forma d'entrevista, comentari, enquesta, etcètera.

Conscient de la seva missió evangelitzadora, l'Església vol fer-se ben present, a més, en la societat andorrana a través de les festes tradicionals, els actes populars i tots els esdeveniments que fan viable aquesta presència. No en va, el mandat de Jesús en enviar els apòstols arreu del món fou: "Aneu i anuncieu la Bona Nova a tota criatura."

Mossèn Ramon Sàrries i Ribalta

Rector d'Andorra la Vella, arxipreste i conciliari delegat episcopal de Càritas Andorrana

Notes

- 1- R. Sàrries. "Andorra, 25 d'anys d'una època. Mirant enrera" *Església d'Urgell*, núm. 346, març 2006.
- 2- *Butlletí de Doctrina Social de l'Església*, núm. 1, 2006.
- 3- *L'Osservatore Romano*, 14 de setembre 2006. [Citat a *Documents d'Església*, 884, 15 novembre 2006. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2006].
- 4- Aquests textos poden trobar-se a www.vatican.va
- 5- Bisbes de Catalunya. "Creure en l'evangeli i anunciar-lo amb nou ardor" *Col. Documents del Magisteri*, núm. 47. Barcelona: Claret, 2007.
- 6- Joan Pau II. *Discurs al Consell de les Conferències Episcopals d'Europa*, 11 d'octubre de 1985. [*L'Osservatore Romano*, 13 de setembre de 1985]
- 7- Editions du Cerf, París, 1953.
- 8- Joan Carrera. *Del postconcili al postprogressisme*. Barcelona: Ed. Mediterrània, 1994.
- 9- Càritas Andorrana. *Estatuts*. Andorra la Vella, maig 1994
- 10- Càritas Andorrana. *Memòria 2006*. Andorra la Vella: Andorrana, 2007